

Vyškovský cedník 2024

**Sborník oceněných prací
literární soutěže pro děti,
mládež a dospělé Vyškova**

Vyhlašovatelé:

Knihovna Karla Dvořáčka

Klub přátel KKD

Tři brány

komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci

Obsah

Úvodní slovo členky odborné poroty	4
Účastníci, motto, porota	5
Výsledky soutěže	6
Kateřina Nováková – Milý deníčku	7
Alžběta Slezáková – Myslíte si, že je znáte?	9
Josef Vošček – Doufám, že jsme si vybrali správně	12
Zuzana Zakopalková – Skřek Racků a pláč čejky	14
Hana Hvozdovičová – Křídla a let	18
Gabriela Zouharová – Křídla z vosku	23
Karol Képes – 7:25	27
Klára Gottwaldová – Chci být více než ... nic	29
Eva Poláčková – Knihovna za trest	33
Lenka Jelínková – Alex	38

Naše literární klání pro regionální autory vstoupilo již do osmnáctého ročníku. Nejhojněji byla letos obsazena první kategorie, kde jsme hodnotili sedmnáct prací. Ve druhé se kategorii se sešlo dvanáct textů a ve třetí kategorii čtyři. Těší nás, že se mezi zúčastněnými objevují stejná jména jako v předešlých letech.

Ač jsme si původně mysleli, že téma Setkání s mimozemšťany naše nejmladší účastníky zaujme, celková úroveň v první kategorii nám připadla spíše průměrná. Objevily se zde ale tři zajímavé práce, které nakonec zaslouženě získaly ocenění. Jedna rozvinula aktuální ekologické téma, kdy návštěvníci z vesmíru chtějí zachránit naši planetu a hlavního hrdinu inspirují ke změně životního postoje. Povídka na druhém místě porotu zaujala zajímavou zápletkou a nápaditou pointou. Zdánlivě nenápadný mimozemšťan zde cestuje v čase a hledá ideální místo pro život. Zvítězila generační výpověď *Milý deníčku*, jejíž autorka téma zpracovala metaforicky a vylíčila životní trampoty a pocity dívky v pubertě.

Ve druhé kategorii nesoucí motto Stačí roztáhnout křídla se letos naopak sešla řada povedených prací. Převažovaly vážné, pesimistické náměty – šikana od systému, téma osamělého člověka vyloučeného z komunity, porovnávání se s druhými. Možná je tento obraz vnímání světa podpořen literaturou, kterou mladí lidé obvykle čtou. Zvítězila povídka *Skřek racků a pláč čejky: variace na řeckou báj o Daidalovi*, která osobitě rozvinula a doplnila existující příběh.

Je škoda, že se ve třetí kategorii pro dospělé autory neobjevilo prací více. Do užšího kola porota vybrala tři povídky, které zaujaly svou vyzrálostí a čtivostí. Na pomyslném zlatém stupínku se umístila próza *Chci být víc než ... nic*. Porotci jednomyslně ocenili velmi promyšlenou výstavbu textu a naléhavost sdělení. Téma Danajský dar se zde propojilo s problémy rezonujícími v současném světě.

Přejeme všem autorům hodně dobrých nápadů a energie a budeme se i v příštím ročníku těšit na originální a kompozičně vydařené příběhy.

Mgr. Sylva Cidlinská, předsedkyně odborné poroty

Účastníci soutěže:

Děti, mládež a dospělí z města Vyškova a Vyškovska v těchto kategoriích:

1. kategorie 11 – 14 let
2. kategorie 15 – 19 let
3. kategorie 20 a více let

Pro zařazení do jednotlivých kategorií je rozhodující věk dosažený v roce 2024.

Motto:

1. kategorie – Setkání s mimozemšťany
2. kategorie – Stačí roztáhnout křídla
3. kategorie – Danažský dar

Hodnocení provedla porota ve složení:

Mgr. Sylva Cidlinská, předsedkyně poroty a zástupkyně vyhlášovatele

Mgr. Libuše Procházková

Mgr. Kateřina Kalivodová Foltánková

Mgr. Lukáš Tvrďoch

Mgr. et Mgr. Ivana Šrámková

Výsledky soutěže:

1. kategorie

1. místo Kateřina Nováková, Milý deníčku
2. místo Alžběta Slezáková, Myslíte si, že je znáte?
3. místo Josef Vošček, Doufám, že jsme si vybrali správně

2. kategorie

1. místo Zuzana Zakopalová, Skřek racků a pláč čejky
2. místo Hana Hvozdovičová, Křídla a let
3. místo Zouharová Gabriela, Křídla z vosku
3. místo Karol Képes, 7:25

3. kategorie

1. místo Klára Gottwaldová, Chci být víc než ... nic
2. místo Eva Poláčková, Knihovna za trest
3. místo Lenka Jelínková, Alex

Milý deníčku

Kateřina Nováková

5. března, pátek

Jsem úplně nemožná Laura. Zkrátka se cítím jako mimozemšťan! Když jdu po ulici, lidi na mě divně civí. Mamka mi pořád opakuje, že se mi to jen zdá, že si ničeho takového nevšimla a že to je prostě tím, že jsem v pubertě. A proto mi připadá, že je na mně všechno špatně.

Ale já si vážně myslím, že jsem divná! Dneska jsem jela v autobuse a NAHLAS jsem se zasmála jednomu videu na mobilu. Vůbec nechápu, co mě to napadlo. Jedna paní se otočila a sjela mě takovým tím hodnotícím pohledem. Cítila jsem se strašně. Ach Bože, já jsem tak TRAPNÁ!

6. března, sobota

Dneska ráno jsem se zamkla v pokoji a půl hodiny jsem zkoumala svoje prsa. Nebo spíš místo, kde by na mém těle měly být. Protože tam prostě pořád nejsou! Můj hrudník je tak plochý, že by na něm mohla startovat letadla! Všechny holky ve třídě už mají alespoň nějaká prsa, ale mně jsou podprsenky dobré akorát tak k tomu, abych si měla kam dávat vycpávky.

Vím, že o tomhle píšu často, takže promiň, má budoucí Laury (pokud si někdy budeš číst svoje deníky), jestli tě nudím, ale mě to fakt trápí! Když jsem dneska stála před tím zrcadlem a zkoumala svůj vzhled, vážně mi přišlo, že vypadám, jako bych spadla z Marsu! Prostě děs...

9. března, úterý

Je to v háji!

BUDU MÍT BRÝLE! Nevím, co jsem komu udělala, že na svůj bledý obličej s křivým nosem ještě navíc dostanu brýle! Ach jo!

10. března, středa

Dneska k nám zase po roce přijela teta Andrea z Karlových Varů. To je ta psychologka. Už jsem zapomněla, jak je super. Nejdřív se asi hodinu bavila s rodiči v obýváku o takových těch nudných věcech. Potom ale přišla ke mně do pokoje a řekla mi, že když přijela, tak si všimla, že se necítím úplně dobře, a jestli je všechno v pohodě.

Vůbec nechápu, jak to dokázala, ale po pěti minutách, co byla u mě v pokoji, už jsem na ni sypala všechny svoje životní problémy. Od toho kluka z vedlejší třídy,

co se mi líbí a že nemám šanci, aby si mě všimnul, protože jsem tak strašně divná. Až po to, že mi nikdo nerozumí, a tak si připadám hrozně osamělá. Jediný, koho mám, jsem já sama. Ale stejně, když se podívám do zrcadla, mám pocit, jako bych se setkala s mimozemšťanem...

Teta mi potom řekla, že je normální se takhle cítit, že tímhle prochází každý. Že ona, když byla v mém věku, se taky cítila, že je odporná ve všech ohledech (což mimochodem vůbec nechápu, protože je to ta nejkrásnější a nejchytřejší osoba, jakou znám). Že jí prý hodně pomohlo, když si každý den napsala jednu věc, která se jí ten den povedla, a at' to taky zkusím.

Takže, mně se dneska povedlo...

ACH BOŽE, proč je to tak těžký! Vůbec nic nemůžu vymyslet! Nejspíš se mi dneska nic nepovedlo...

Už jsem na to přišla, co se mi dneska povedlo (trvalo mi to jenom dvacet minut). Dneska jsem si sama uvařila večeři, která byla překvapivě dost dobrá!

3. května, neděle

Vyhrála jsem!

Postupuji v té soutěži, do které jsem poslala svůj obraz s kočkou u krbu. Když se nad tím tak zamyslím, tak jsem celkem dobrá (než tedy zavadím pohledem o zrcadlo a svůj stále stejně bledý a protáhlý obličej). Ale člověk prostě nemůže mít všechno.

Nechci si dělat plané naděje. Když se tak dívám na ten svůj diplom, říkám si, že jednoho dne by ze mě mohla být celkem obstojná malířka. Pozoruju se v zrcadle, uvědomuju si, že mám celkem hezkou pusku, a že když se usmívám, vůbec nevypadám tak strašně, jak jsem si myslela.

Myslíte si, že je znáte? Alžběta Slezáková

„Tak co, líbí se ti tady?“ zeptala jsem se svého mladšího brášky Huga. Ten jen neurčitě pokrčil rameny. „Nemají tady stánek se zmrzlinou,“ odpověděl mi. Nedávno jsme se totiž přestěhovali z velkého města do malé vesničky jménem Lotice na okraji Jeseníků. Byl krásný prázdninový den, ideální příležitost prozkoumat jak vesničku, tak její okolí. „Zmrzlina paní Malinové mi sice bude také chybět, ale je tady klid, krásná příroda, a jako bonus tady mají i knihovnu,“ řekla jsem si v duchu. „A navíc tady není pan Mácha,“ pokračoval Hugo. Pan Mácha byl náš soused, když jsme ještě bydleli ve městě. Mával na nás vždy, když jsme se vraceli ze školy a občas nám dal i nějaké sladkosti. „Ale Hugo, ten nový soused taky vypadá, že bude fajn, vřdyt' nám dneska na uvítanou donesl čokoládu,“ odpověděla jsem mu. „To jo, ale má zvláštní hranatou hlavu a divně se na mě koukal,“ reagoval Hugo. Když se nad tím zamyslím, tak měl Hugo pravdu. Náš nový soused, pan Zelený, vypadal opravdu zvláštně. Na jeho poznámku jsem však už nereagovala a mlčky jsme pokračovali podél rybníka, přes menší lesík, k našemu novému domku.

Pan Zelený seděl na lavičce před svou chalupou a spokojeně bafal z dýmky, ze které vycházel podivně nazelenalý kouř. Rukou nám mávl na pozdrav. „Říkal jsem ti, že je divný, pořád bafá z té své dýmky. A podívej se na ten kouř,“ zašeptal mi do ucha Hugo.

Doma jsme si dali vydatnou večeři a po náročném dni jsme s Hugem rychle zalezli do postele. Hugo se v novém pokojíčku v noci bál a trval na tom, že necháme rozsvícenou lampu. Po dlouhém přemlouvání jsem ho nakonec přesvědčila, že zhasneme. A tehdy se to stalo. Z oken chalupy pana Zeleného se linulo jasně zelené světlo. Hugo si strachy přes hlavu přetáhl deku. „Pojď se podívat, něco se tam děje,“ volala jsem na Huga. Pan Zelený pobíhal po pokoji a mačkal tlačítka na přístroji podobném promítačce. Ještě chvíli jsme pana Zeleného pozorovali, pak však zmáčkl velké červené tlačítko a byla tma. Poslední, co jsem ještě zahlédla, bylo, jak si pan Zelený otírá rukou čelo.

Toto se však opakovalo každou noc. Přes den pan Zelený spokojeně pokuřoval dýmku a v noci se z oken linulo jasně zelené světlo. S Hugem jsme se rozhodli blíže zjistit, co a proč se tam každou noc děje. Dohodli jsme se, že by bylo nejlepší prozkoumat dům pana Zeleného v noci.

Potají jsme se vkradli na pozemek pana Zeleného. Z oken jeho chalupy se zase linulo jasně pronikavé zelené světlo. Chvíli jsme pana Zeleného pozorovali

oknem. Teď už jsme jasně viděli, jak to v jeho chalupě vypadá. Pan Zelený se zrovna nacházel v pokoji ve tvaru čtverce. Na jedné ze stěn visela promítačka, která na protější stěnu promítala různé neznámé planety. Uprostřed místnosti byla velká zelená kopule a z ní se linulo to zvláštní světlo, které jsme s Hugem každou noc vídávali. Na dalších stěnách byly připevněny různé hadičky a přístroje, ze kterých stoupal zelený dým. „Jako z té fajfky,“ zašeptal Hugo a ukázal na jeden z přístrojů. Vytáhla jsem z batůžku deník, abych si tento zvláštní pokoj důkladně překreslila. Ani jsem si nevšimla, že pan Zelený z pokoje zmizel.

Najednou se Hugo otočí a vyjekne. „Co tady tak pozdě děláte?“ zeptal se nás pan Zelený. Než jsem stačila cokoliv říct, Hugo vypálil: „Vy jste mimozemšťan!“ Místo toho, aby se pan Zelený na Huga obořil, jen lehce pokýval hlavou: „Skoro. Věděl jsem, že to dřív nebo později někdo zjistí. Pojd'te se mnou dovnitř, něco vám ukážu a povím vám svůj příběh. Musíte mi ale slíbit, že to zůstane našim tajemstvím.“

Úplně jsem zapomněla, že s cizími lidmi nemáme nikam chodit a slepě jsme jej s Hugem následovali. Naštěstí se ukázalo, že pan Zelený je docela normální „člověk“. „Posad'te se,“ řekl pan Zelený a ukázal na dvě zvláštní kovová křesla. S Hugem jsme se na sebe podívali a mlčky si sedli. „Co byste vynalezli, kdybyste měli tu možnost?“ položil nám pan Zelený zvláštní otázku. Hugo bez přemýšlení do ticha řekl: „Novou příchut' zmrzliny.“ Já jsem se nad jeho otázkou zamyslela více a po chvíli řekla: „Lék na všechny nemoci a nesmrtelnost.“ Nad mou odpověď se pan Zelený zvláště zašklebil a začal vyprávět.

„Jsem tak trochu mimozemšťan. Pocházím z roku 3030 z planety Udulus. Tato planeta byla na začátku velmi krásná, dokud však nezačala válka s nedalekou planetou Kradus. Všude to začalo být velmi nebezpečné a Udulus se stala velmi zpusťšenou planetou., Proto se pár lidí, včetně mě, rozhodlo tuto planetu opustit. V době, ze které původně pocházím, je už totiž úplně běžné cestovat mezi planetami, a dokonce i cestovat časem. Jako svůj nový domov jsem si vybral planetu Zemi. Zaujala mě její krásně zelenomodrá barva. Má očekávání od planety Země se však nenaplnila, ba naopak jsem byl velice zklamaný. Lidí zde bylo tolik, že už jim nestačily chodníky a chodili také po cestách. Jak jsem nad tím přemýšlel, cesty tu vážně k ničemu nebyly. Nade mnou se vznášely mraky létajících aut. Když jsem se rozhlédl přes davy lidí, zahlédl jsem zvláštní kovovou krabici. Lidé do ní vcházeli, ale ven už nikdo nevyšel. Poklepal jsem na rameno jednomu mužíkovi a ptal se ho, proč je tady taková spousta lidí. Ten mi prozradil, že je to kvůli panu profesorovi Grumu Modrokukovi. Ten totiž před pár lety vynalezl lék na nesmrtelnost. Od té doby nikdo neumírá a lidí je pořád víc. Dokonce už pro ně ani nemají jména. Mužík, se kterým jsem hovořil, se jmenoval XLB Alfa,

ale nechával si říkat Albert. Také mi prozradil, že spousta lidí neumí číst a psát, protože ve školách už pro ně není místo.“

Najednou panu Zelenému vyskočila z hlavy dlouhá zelená anténka. „A safra“, zabrumlal si pro sebe a rychle z kapsy vytáhl krabičku a směs, která v ní byla, nasypal do své fajfky. Všimla jsem si, že na krabičce je napsáno „*Pro plnou podobu člověka*“. Hugo si nápisu také všiml a zeptal se souseda: „Kde jste to koupil?“ „To je dárek od Alberta, prý abych mezi ostatní lidi v minulosti dobře zapadl,“ odvětil pan Zelený a potáhl z fajfky. Ve chvílce byla anténka tatam a pan Zelený byl opět normální soused. Odložil fajfku a pokračoval ve svém vyprávění.

„Alberta jsem se zeptal, také na ty kovové krabice, které byly skoro na každém rohu. Ten se usmál a řekl mi, že slouží k cestování v čase. To je výborné, zajásal jsem a rozběhl jsem se k jedné z těch krabic. Albert mě ještě stihl chytit za rameno a dát mi tuto krabičku se zvláštním práškem. Otevřel jsem dveře od krabice, a ještě zaslechl Alberta, jak za mnou volá, že cestovat v čase se dá pouze zpět, ale nikdy ne dopředu, protože bych mohl potkat své vlastní já. A tak jsem se ocitl tady. No, ale tato doba pro mě také není ideální. A teď už běžte spát, je pozdě, tak ať vás rodiče nehledají.“

Celou cestu domů si Hugo prozpěvoval, že zná mimozemšťana. Já mu však řekla, že přece žádného nezná, protože pan Zelený nechce, aby se to o něm vědělo. Hugo se zarazil a pokýval hlavou. Doma jsme zalezli do postelí a hned usnuli.

Ráno Hugo vesele pádil ze schodů a volal: „Mami, můžeme jít dneska za panem Zeleným?“ „No můžete, jen mi řekněte, kdo to je.“ Hugo se zamračil a řekl: „Přece náš soused.“ Maminka se zasmála a řekla: „Náš pan soused se přece jmenuje pan Trávníček, ale to neznamena, že je zelený.“

Hugo mě popadl za ruku a táhl mě ven. „Maminka si to asi popletla, náš pan soused se přece jmenuje Zelený, vždyť nám to včera říkal.“ Poté, co jsem venku spatřila, mně začala docházet včerejší slova pana Zeleného ...“*table doba pro mě taky není úplně ideální.*“ Byla jsem ohromená, když na místě, kde ještě včera stála malebná chaloupka pana Zeleného, stojí moderní novostavba. „Přece se nám to nezdálo,“ podívala jsem se na Huga. „Ne, nezdálo,“ ujistí mě Hugo. „Podívej.“ Směrem, kam ukazoval, ležela v trávě bílá krabička s nápisem „*Pro plnou podobu člověka*“. „Tak přece jen...“ projelo mi hlavou.

O měsíc později k nám přijeli na návštěvu pradědeček s prababičkou. Pradědeček rád vzpomíná na časy, kdy byl ještě malý, a ještě raději si s námi prohlíží fotografie z jeho dětství. Když jsme ten den s Hugem sešli dolů, fotky už byly, jako při každé

jejich návštěvě, rozloženy na stole. Koukali jsme dědovi přes rameno, poslouchali jeho vyprávění a najednou Hugo zapíchl svůj malý prstík do jedné z fotek. „Dědo, kdo je to?“ „To byl náš soused,“ odpoví děda. „Byl moc hodný, ale byl to takový podivín. Jmenoval se pan Zelený a pořád pokuřoval takovou zvláštní dýmku. Kdo ví, kde je mu konec.“ Oba s Hugem otevřeme pusy dokořán a současně řekneme: „Pan Zelený???“

Doufám, že jsme si vybrali správně Josef Vošček

Bylo časně podzimní ráno. Vzduch byl vlhký a nad loukami se vznášela jemná mlha, která se pomalu rozplývala, jak slunce začínalo prosvítat a jeho paprsky pronikaly mezi stromy.

Honza si užíval svou každodenní procházku. Bylo to jeho oblíbené místo, kam chodil, aby se uklidnil a načerpal energii do nového dne. Pracoval jako skladník a jeho život, i když poklidný, byl často monotónní a unavující. Jedinou radostí, kterou měl, byla příroda.

Ten den však něco nebylo v pořádku. Les byl tichý, což bylo pro tento čas neobvyklé. Nezazníval zpěv ptáků, nešustilo listí pod nohama. Vzduch byl zvláštní, bez pohybu, jako by něco narušovalo přirozenost přírody. Honza přemýšlel, jestli to je jen jeho dojem, nebo jestli opravdu cítí nějakou změnu v okolí. Pokračoval ve své cestě, ale měl pocit, že se chystá něco velkého. Došel na mýtinu, kde jako obvykle usedl na pařez a užíval si klid lesa. Ale tentokrát tam bylo něco, co tam nikdy předtím nebylo.

Uprostřed mýtiny stál podivný objekt, který na první pohled vypadal jako kovová konstrukce, ale měl oválný tvar a byl hladký, jakoby z nějakého neznámého materiálu. Zářil světlem, které se odráželo v ranním oparu. Byl vysoký asi tři metry, ne příliš velký, ale rozhodně dost impozantní. Honza se zarazil a zůstal stát. Ten zázrak ho přimrazil na místě. Srdce mu začalo bušit rychleji. Cítil, jak mu krev stoupá do hlavy. „Co to je?“ řekl si sám pro sebe, přičemž přemýšlel, jestli by měl utéct, nebo pokračovat v přiblížení.

Zvědavost ho nakonec přemohla, a přestože měl strach, neodtrhl pohled od objektu, který byl jasně nadpřirozený. Když byl jen pár metrů od něj, ozval se zvuk. Byl to hluboký, melodický tón, který zněl spíše ve vnitřní mysli než

ve skutečnosti. Tón byl příjemný, ale zároveň zneklidňující. Jak se zvuk šířil, kovový povrch začal slabě zářit a přímo v centru objektu se objevila trhлина. Ta se pomalu rozevírala a z ní vystoupila postava. Honzovi se zastavil dech. „Neboj se. Nepřišli jsme ti ublížit.“

Honzovi se rozbušilo srdce ještě víc, ale nějaký klidný hlas v jeho mysli ho přiměl zůstat. „Kdo jste?“ zeptal se, ačkoli si nebyl jistý, jak zareaguje na odpověď. „A co chcete?“ „Jsme cestovatelé. Cestujeme mezi hvězdami. Vaše planeta je nádherná, ale také křehká. Sledujeme vás, vidíme, jak ničíte přírodu a přetváříte svět kolem vás. Pokud nezměníte svůj směr, vaše planeta nebude schopná přežít.“

Honza ztuhl. Cítil, jak mu ztěžknul žaludek. „Ale co mám dělat já? Jsem jen obyčejný člověk,“ řekl, i když mu v hlavě stále běžely myšlenky na to, co by mohl udělat pro změnu. Bytost chvíli mlčela, její oči se na něj upíraly s tichým soucitem, a pak se její dlouhá ruka natáhla k jeho čelu. Jakmile ji ucítil na svém těle, objevil se mu v mysli sled obrazů – krásné světy plné zeleně, křišťálově čisté vody, harmonické krajiny, kde lidé žili v souladu s přírodou. A pak přišly obrazy prázdných, mrtvých planet. Světy, kde byla příroda zničena, zbyl pouze prach a trosky. Honza viděl smutné, opuštěné krajiny, které kdysi byly živé. „Každý člověk má moc změnit svůj svět. Malé kroky, které uděláš, mohou vést k velkým změnám. Inspirovat ostatní, ukázat jim cestu. Začněte dnes, než bude pozdě,“ řekla bytost klidně.

Honza stál, stále otřesený, a přemýšlel. Pak se podíval na bytost a zeptal se: „Vrátíte se?“ „Ano, až přijde čas.“

A s těmito slovy se bytost otočila a vrátila zpět do svého stroje. Kovová konstrukce začala jemně vibrovat, světlo zintenzivnělo a celé okolí zaplavila oslepující záře. Honza byl přinucen zavřít oči. Když je otevřel, objekt byl pryč, a na místě zůstala jen díra v zemi. Od toho dne se Honza změnil. Nejdřív si lidé mysleli, že se zbláznil. Vyprávěl svůj příběh, ale málokdo mu věřil. Avšak místo toho, aby se vzdal, začal jednat. Přestal používat plasty, začal se více zajímat o přírodu, zapojil se do ekologických aktivit. Pomalu kolem sebe budoval komunitu lidí, kteří sdíleli jeho vizi lepšího světa.

Mýtina, kde se setkal s mimozemšťany, se stala jeho posvátným místem. Zasadil tam několik stromů, které se postupně staly součástí krajiny. Každý den sem chodil, pozoroval jejich růst a přemýšlel o tom, jak každé malé rozhodnutí může mít velký dopad. O několik let později, když stál na této mýtině a pohlédl k obloze, zamyslel se nad tím, co všechno udělal. „Doufám, že jsme si vybrali správně,“ řekl do ticha. Věděl, že nic není jisté, ale pocítil zvláštní klid. Možná to

byl jen jeho pocit, ale měl dojem, že někde tam nahoře stále sledují, jak se lidstvo rozhodne.

Skřek racků a pláč čejky

Zuzana Zakopalová

Sicilské letní slunce pálilo a on se před jeho paprsky skrýval, jako ostatně každý den, ve stínu své dílny. Nejodlehlejší místnost si vyhradil sám pro sebe. Netoužil po tom, aby ho někdo neustále vyrušoval. Samé „Mistře Daidale, mám udělat tohle?“ a „Mistře Daidale, kolik mám nechat přichystat mramoru?“ Jednomu z toho šla hlava kolem a Daidalovi obzvláště. Navíc žádný z těch účastníků nesahal Táloovi ani po kotníky. Bohudík a bohužel.

Daidalos se však ve své dílně ukrýval ještě z jednoho důvodu. Ten důvod byl již téměř stejně vysoký jako on sám, na tváři nosil smělý úsměv a neustále se Daidala tázal, zda ho přijme mezi své žáky. Maneo toužil z celého svého dospívajícího srdce tvořit. Prahнул po tom, aby se mohl stát sochařem a stavitelem. Každou volnou chvíli trávil v otcově dílně, zkoumal jeho návrhy, prsty přejížděl po již vytvořených sochách i kameni, který se teprve v sochu měl proměnit. Ostatní učedníci se nad ním pošklebovali. Smáli se, že to je jediný Daidalův pilný učeň, přestože u něj ve skutečnosti ani nestuduje. Maneo se snažil nevšímat si posměšků, přesto ho jejich slova trápila. Měnil je v bloky vytesané z kamene a stavěl z nich ve svém nitru nedobytný palác. Za jeho hradby žádná nenávist nedolehla.

Daidalos naoko svého syna litoval, ale ve skrytu duše byl rád, že ho ostatní od studia odrazují. Doufal, že se Maneo poučí a vybere si jiné životní poslání. Postarší muž se pohodlně usadil na židli a protáhl si prsty. Už je to taková doba... A on pořád nedokáže být šťastný. Přemýšlel, jestli už venku pominul nejhorší žár, který den co den přinášelo poledne. Možná by tentokrát mohl přijít domů dřív, než se setmí. Jeho žena by byla určitě ráda a Maneo by ho snad dnes ani nemusel otravovat svými prosbami, aby jej vzal do učení...

Nakonec Daidalos pokrčil rameny. Na jednom odpoledni přece nesejde. A práce má nad hlavu.

Ulice Sicílie se proplétají, nemají konce ani začátku a ten, kdo chce někam dorazit, musí vědět, co je cílem jeho cesty. Maneo si byl jistý, kým chce být. Netušil však,

jak klikatá jeho cesta je. Maneovi obvykle připadalo nejdůležitější, aby se co nejdříve dostal do otcovy dílny. Toužil být co nejbliž místu, kde vznikaly přepychové stavby a nádherné sochy. Dnešní den s sebou ovšem nesl pachut' horka. Od moře se ozývaly táhlé skřeky racků, které některým přinášely radost a úlevu, jiným však nevysvětlitelný žal a strach. Hrůzu, jež se lepila ke kůži a pronikala skrz ni až do krevního oběhu. Kvůli otci patřil Maneo k druhému typu. Odmalička ho jeho otec držel co nejdál od moře a všeho, co k němu patří. Co nejdál od zrádných vod, které by ho snad mohly zlákat a celého pozřít.

Maneo se děsil temných hlubin, jež překrývaly vlny v odstínech od nejprůsvitnější azurové po půlnoční modř. Báł se tvorů přebývajících v netušených hloubkách, těch monster, která na dně sotva živořila a bojovala o jediný lok slunečního svitu. Maneo nenáviděl moře, protože ho to jeho otec naučil. Přesto se tam toho odpoledne, kdy sluneční paprsky sálaly jako kamna, vydal.

Opatrně slezl dolů ze skalnatých výběžků, jež lemovaly zlatou pláž. Do sandálů se mu nahrnula zrnka rozpáleného písku. Ve svých myšlenkách vykresloval na pobřeží krásné paláce plné umění. Představoval si, jak se před vchodem se stovkami sloupů čnicích do nebe zvedá do nadživotní velikosti socha zachycující některého z olympských bohů. Zeus, Poseidon, Athéna – Maneo usedl do stínu nízkých cypřišů a v mysli tesal z kusu mramoru přenádherné sochy.

Horko, únava, zapojení fantazie, to vše – ne-li ještě něco víc – Manea poslalo do říše snů. Pod jeho zručnými rukama odpadávaly kusy mramoru na zem a kámen se postupně měnil v bohyni Athénu. Maneo vytesal záhyby jejího krásného chitonu i její oči přetéající inteligencí. Na její rameno usedla drobná čejka a plaše skrývala svůj zobáček pod křídly. Socha se najednou zdála téměř jako živá.

„Po čem v životě nejvíc prahneš?“ pravila Athéna, aniž by pohnula kamennými rty. Maneo jako omámený odložil dláto. „Chtěl bych – tak *moc* bych chtěl být jako otec,“ odpověděl a zarděl se, když si uvědomil, že hovoří se sochou.

„Tak bláhový,“ zašeptala bohyně a jejíma očima probleskl prapodivný výraz. „Ale i tak ti poradím. Musíš Daidalovi ukázat, že už jako on dávno jsi. Tvůj otec je vážený sochař, umělec, ale také vynálezce – co kdybys vytvořil něco, co ještě nikdy postaveno nebylo?“

Chlapec zatajil dech. Jeho myšlenky uháněly jako o závod, klopýtaly o sebe a motaly se do klubka, z něhož nebylo úniku. Jeho sen se rozplýval, okraje se rozmazávaly jako oblaka, a když se probral, zůstal mu před očima jediný obraz – malá čejka odlétající pryč. Vzpomněl si na svého otce, jeho nesmyslný strach z moře a nevysvětlitelnou nenávist k veškerému ptactvu. Konečně věděl, jak by svému otci mohl dokázat, že je hoden stát se jeho učněm.

Maneo se vydal podél pobřeží a do záhybů tuniky sbíral pera, jež zbyla po všudypřítomných raccích. Znovu se zaposlouchal do jejich řeči a zničehonic mu jejich skřek připomínal požehnání. Jakmile získal dostatečné množství, rozběhl se na několik dalších míst, kde hnízdí větší ptactvo. K uskutečnění svého plánu potřeboval velké množství různých velikostí per.

Čekala ho spousta práce, avšak konečně věděl, co dělat. Aby se splnilo jeho přání, musel sám udělat první krok. Musel sám roztáhnout svá křídla. Pomyslná i ta skutečná.

Konečně se vydal domů. Byl si jistý, že jeho otec je určitě ještě v dílně a matka ho neprozradí. Kolikrát sama za Manea orodovala a prosila Daidala, aby ho přece jen vzal do učení. Doma se se svým pokladem a několika svícemi zavřel Maneo v pokoji. Nikdo ho nerušil.

Když se o pár týdnů později ozvalo klepání na dveře Daidalovy dílny, postarší muž jen otráveně cosi zamumlal a vydal se otevřít. Byl zrovna uprostřed plánování nového chrámu, proto považoval jakékoliv vyrušení za sabotáž své fantazie. Daidalos se zasmušilým výrazem otevřel dveře. Za nimi však nenašel nikoho, kdo by se mohl stát terčem jeho zloby. Jen do zlatavého písku kdosi vyryl:

*Kdo chce svůj sen ve svých rukách mít,
musí se za své cíle pevně bít.
Tys mou modlou, proto prosím Tě,
dostav se dnes v poledne na pláž u Periutě.*

„Kdo mě chce táhnout na periutskou pláž?“ lámal si marně hlavu Daidalos. Rozhodl se, že rozhodně nikam nepůjde.

Přesto s přibývajícím horkem častěji a častěji utíkal jeho pohled z okna. Přistihl se, jak moc je zvědavý. Že by se mu chtěl předvést nějaký nový talent? Snad takový jako byl Tálos? Mohl by konečně odčinit své chyby? Že by opravdu nastal čas, kdy by alespoň trochu napravil vraždu svého synovce? Mohl by pak konečně zapomenout na bolest, již si způsobil sám a kterou znásobila smrt jeho syna, již zavinil následováním vlastních cílů a nepozorností?

S hlavou v oblacích se vydal na určené místo. Srdce mu bušilo málem až v krku, když procházel písečnými dunami, v očích jasné světlo, zbloudilá zrnka písku a mořskou sůl. Na pláži však nebylo ani živáčka.

Daidalos se zarazil, rozhlížel se kolem sebe, náhle neměl stání. Jednalo se o nejapný žert? Krutý políček mistru staviteli? Vypátral snad někdo jeho tolik skrývanou minulost? Proto pláž, obzvláště ta u *Periutě*? Proto moře? Naposledy si

prohlédl slané vlny, skalnatý sráz a hory písku všude kolem. Proklel v duchu racky, kteří mu svými hlasy připomínali vlastní hříchy. Pak se otočil a chtěl odejít. Jenže v tom okamžiku se na skalisku cosi mihlo. Daidalos poplašeně zvedl zrak a jeho srdce na několik nekonečných vteřin přestalo bít.

Zíral na svého syna. Na Manea, jeho malého Manea, jak se vznáší na perutích, které si musel sám vytvořit. Byly tak podobné těm, jež vyrobil pro sebe a Ikara! Daidalos trnul hrůzou, nedokázal se pohnout, nemohl křičet, šeptat, vzlykat. Maneo se klouzal ve větrných proudech, otáčel se a výskal.

„Podívej, tati!“ křičel, odvažoval se výš a výš. Poprvé okusil svobodu letu. Na tváři cítil studený dech větru, štípal ho a čechral jeho kudrny.

„Ne!“ zařval Daidalos a zoufale sledoval svého syna, jak se přibližuje až k zářícímu spřežení slunečního boha. Na tunice mu přistála veliká žlutá kapka. „Nesmíš letět tak vysoko!“

Ale bylo pozdě. Příliš pozdě. Maneo s úděsem vepsaným do tváře pohlédl na své tělo, které již nezdobily perutě stvořené z vosku a peří.

Maneo padal a divoce mával rukama. Bez roztáhnutých křídel mu to však nebylo k ničemu platné. Maneo padal. Ikaros padal.

Daidalos padl na kolena a sledoval svého druhorozeného syna, jak se řítí vstříc jisté smrti, stejně jako před téměř dvaceti lety bezmocně pozoroval svého prvorozeného.

Na okraji pláže, až tam, kde skaliska trčí ze země jako drápy, se objevila socha Athény, navlas podobná té, kterou ve svém snu vytesal z chladného mramoru Maneo. Bohyně moudrosti a války stála rovná jako svíce. Její tvář byla kamenná.

Daidalos vykřikl a jeho hlas se smísil s řevem racků. Na Athénino rameno usedla drobná čejka. *Oko za oko, zub za zub*. Daidalos zničil život svého synovce, proto musel být zničen ten jeho.

Jinak to nemohlo dopadnout.

Křídla & Let

Hana Hvozdovičová

V těsné blízkosti proletěla kolem kmene stromu, dalšímu se vyhnula jen s odřenýma ušima; perutěmi o něj zavadila a bolest jí zpravila o tom, že jedno nebo dvě pírka jí vyškublo ostružiní rostoucí u paty stromu. Zat'ala zuby a znovu mávla křídly, aby nabrala rychlost a výšku.

Z křoví vyletěl drobný, hnědý pták. Spatřil ji na poslední chvíli, a tak před srážkou vyrazil pouze polekaný výkřik.

Tentokrát byla bolest mnohem větší.

Vykřikla, když se srazili, zamotaní do sebe. Tloukla kolem sebe křídly, ale během srážky se přetočila zády k zemi, takže jimi jen naprázdno mávala. Pádu nezabránila. Než se však zády dotkla země, nabrala ještě několik větví, kterým se sice podařilo pád zpomalit, zato ji strašlivě potloukly.

Když konečně dopadla, vyrazila si dech. Chvíli se nezmohla na nic jiného, než tam ležet a zírat vzhůru k propleteným větvím a listům, na něž zvrchu dopadalo světlo. Pak zalapala po dechu a zakašlala. S úpěním se převrátila na bok, aby se jí snázeji dýchalo. Ještě chvíli tam ležela, bolest usazující se jí ve svalech a kostech a porážka zařezávající se jí hluboko do srdce.

Nezvládla to. Opět.

Zalil ji pocit bezmoci. Zat'ala ruce v pěst. Příliš silně. Cítila bolest ve zpocených a špinavých dlaních, a když je rozevřela, z pŕlměsíčkŕ vytékaly stručky krve. Bolest ovšem tolik nevnímala.

Pohnula se, přestože jí vlastní tělo zrazovalo a odmítalo jí poslušnost. Vyškrábala se do kleku. Větvičky a drobné kamení jí vytlačovaly do kolen bolestivé prohlubně.

Ozvalo se pleskání křidel a o pár vteřin později kdosi ladně přistál vedle ní. Popošel o pár kroků blíž a klekl si vedle ní.

„Příliš na sebe tlačíš.“

„Vážně?“ procedila skrz pevně zat'até čelisti. „No, nějak se to musím naučit.“

„Chce to čas.“

Položil jí ruku chlácholivě na rameno, ale to gesto pro ni mělo opačný účinek. Setřásla jeho ruku. Jeho dotek jí pálil, jako kdyby byl rozžhavené železo.

„Ostatní to umí instinktivně od svých tří let!“

„Ty ale nejsi ‚ostatní‘,“ upozornil jí jemně, ale z jeho tónu pochopila, že ví, že ho stejně neposlechne. Ta myšlenka jí způsobila bolest. Vzdal to s ní jako všichni ostatní?

„To je možná ten problém,“ přinutila se dostat ze sebe.

Čekala, že odejde. Že poodstoupí o pár kroků, roztáhne křídla a odletí, protože všichni jednoho dne zjistili, že jejich povzbuzování nemá na její stav žádný účinek. Že ani její vlastní snahy neplodí žádné ovoce. A tak se pozastavili a začali přemýšlet. A pak ji opustili.

Protože byla jiná. Protože nebyla jako oni. Protože nedokázala to, co oni. Protože neuměla létat. A čím více se to pokoušela naučit, tím více se bála. To už nezjistili, ale nevadilo to. Protože to nic nezměnilo.

Stále se nezvedal. Vedle její hlavy se ozval těžký povzdech, pak tření perutí o sebe, šustot bavlněné haleny a tiché vrzání kožených kalhot. Posadil se.

Překvapeně vzhlédla. Neodešel? Proč?

Jeho tvář byla obrácená vzhůru, oči zavřené. Vypadal, jako kdyby čekal, až na jeho obličej dopadnou paprsky světla. Když se tak nestalo, oči otevřel a podíval se přímo na ni.

„Víš,“ řekl zamyšleně, „jako kluk jsem měl velké problémy s létáním. Báł jsem se výšek.“

„Ale pořád jsi dokázal létat,“ přerušila ho nevrle. Snažila se ho odehnat. Věděla to, byl to její obranný mechanismus. Nepust' si nikoho k tělu. S nikým se nespřátel. Nenech je dostat se ti pod kůži. Nech se využívat a využívej. Jednoduchá, brutální pravidla, která ji udržovala při životě a smyslech.

Její srdce ovšem bylo zrádce; svíralo se potřebou nechat ho udělat ten zpropadený krok blíž. Nechat ho utěšit ji. Zrádci se nikdy nedožívali pokročilého věku, protože zrádce neměl nikdo rád.

„To ano,“ přiznal a rty se mu zkroutily v letmém úsměvu. „To jsem dokázal. Ale stejně pokaždé, když jsem se ocitl tam nahoře,“ jeden jeho prst ukázal vzhůru k větvím, „jsem ztuhl a našel si nějakou výmluvu, abych zase sletěl dolů. Nikdo to nechápal. Pro náš lid je přirozený létat, my jsme pro ně vyvrhelové.“

My. Ten zrádce se zkroutil. To slovo znělo úžasně. Nikdo v její blízkosti ještě neřekl „my“, aby do něho zahrnoval i ji.

Navzdory své snaze se jí zmocnila zvědavost. „Jak jsi to vyřešil?“
Byl to syn vůdce, populární člen jejich lidu, který se těšil všeobecné přízni.
Nevšimla si, že by měl problémy s výškami, když létal.

„To táta. Nejdřív jsme si povídali. Sedl si se mnou ke stolu a mluvil. Řekl mi, že náš lid se rodí s křídly, abychom mohli létat, nohama, abychom mohli kráčet po zemi a rukama, abychom mohli užívat nástroje. Navzdory našim tradicím proto nejsme pouze tvorové nebes. Jsme také tvorové země. Řekl mi, že když budu chtít, můžu být tvor země. Budu zemědělec, budu dělat oblečení, boty, něco takového. Titul dědice ale přejde na mého bratra. Nebo mi pomůže stát se tvorem nebes a zdědit pozici vůdce našeho lidu.

Řekl jsem mu, že chci být tvor nebes. Takže mě vzal - víš, jak je tam za lesem ten útes? Shodil mě z něho. Ten den jsem překonal svůj strach z výšek, protože jsem zjistil, že má křídla jsou dostatečně silná na to, aby mě unesla.“

Cítila mrazení v zádech. „Proč mi to říkáš?“

„Můžeš si vybrat být tvorem země - zajistím, abys měla práci.“

„Ale?“

„Žádný ale není. Nejsi dědic, a tak nemůžeš ztratit titul, který jsi nikdy neměla,“ poplácal ji po rameni. „Přemýšlej nad tím. Nemusíš se rozhodnout hned. Jen jsem chtěl, abys věděla, že je pro tebe i jiná cesta.“

„Opravdu?“ zamumlala. „Když se vzdám, moje rodina ani ostatní mě zpátky nepřijmou.“

„Neřekl jsem, že to bude lehká cesta,“ přiznal s povzdechem. „Ale lepší než se takhle trápit, když...“

„Když co? Když jsem jiná? Když nedokážu to, co ostatní?“

„Přesně tak,“ jeho slova mohla být klidně pěstí zaraženou v jejím břiše; bolela stejně.

Prudce se k němu obrátila. Nikdo jí to ještě nikdy neřekl na rovinu. Všichni kolem toho našlapovali po špičkách, neustále jen hledali výmluvy, proč není jiná.

Být odlišná prostě neexistovalo. Všichni měli křídla. Všichni létali. Bez výjimky. Tak to bylo.

Odvrátila od něho zrak a se sevřenými rty ho zabodla do temně zeleného mechu, aby se na něj nemusela dívat. Aby neviděla úlek v jeho tváři, až si uvědomí, co přiznal - navíc nahlas. Bylo tabu o tom přemýšlet, ovšem říct to...

„Jen nad tím popřemýšlej,” řekl a pomalu se postavil. Jeho křídla zašustila, když je roztáhl. Odcházel. Neohlédl se. Nepodívala se, aby se o tom přesvědčila, ale v hloubi duše to věděla.

Ale ona nad tím nepotřebovala přemýšlet. Vzdát se? Proč? A po všech těch potížích a času, který investovala do toho, aby se naučila létat? Po tom, co pochopila, že být jiná ji vyvrhlo na okraj společnosti a uvrhlo v nemilost? Stále si živě pamatovala výraz zděšení a hrůzy, když to pochopila i její rodina. Nejsi jako my. Jsi jiná. Nepatříš sem - k nám.

Ne. Vzdát se nikdy nepřicházelo v úvahu.

Znovu si lehla. Ve svalech jí pulzovalo z úsilí, které jí stálo něco tak jednoduchého jako bylo létání. Když však zavřela oči, její myšlenky se znovu a znovu vracely k tomu proklatému rozhovoru, který zrovna měla s vůdcovým synem. Zkřivila rty. Vzdát se? To slovo chutnalo hořce a vracelo se jí na mysl, přestože se ho od sebe snažila odehnat. Bylo neodbytné.

Vzdát se znamenalo zůstat v životě odsouzeném v tichu a posměšcích. V životě o samotě. V tichosti, která byla tak hlasitá, až měla pocit, že z ní ohluchne. Nikdo za ní nechodil, aby si prostě popovídal. Nikdo se na ni nedíval. Nikdo na ni na ulici nemával. Nikdo se jí neptal, jak se jí daří.

Mohla být neviditelná. Mohla prostě neexistovat. Bylo by to úplně to stejné.

Pohnula svými zrádnými křídly, které se naučila nenávidět a nevnímala při tom bolest, která jí projela. Natáhla ruku a lehce se dotkla dlouhých, pevných a jemných per. Ta křídla jí měla unést. Ta křídla byla vstupenkou do společnosti, rodiny - života v netichu. Ta křídla ji zradila.

Lesem se proháněl vánek, který s sebou nesl vůni soli a moře. Cosi jí dráždilo na kraji mysli. Bylo to něco s mořem, ale... Rozšířily se jí oči, když jí konečně došlo, co tak urputně volalo po její pozornosti: ten útes. Vymrštila se do sedu, načež zasténala, protože svaly hlasitě vykřikly své protesty proti tak rychlému pohybu.

No ovšem. Říkal, že ho otec shodil z toho útesu a on se tak naučil létat. Nebo překonat svůj strach. Na tom nezáleželo; byly to jenom detaily. Zjistil jsem, že jsou má křídla dostatečně silná, aby mě unesla. Takhle to řekl, ne?

Vzrušením se jí zrychlilo srdce. Ano, takhle se naučí létat. Nebude muset vzlétnout ze země - to byla ta nejhorší část na létání, rozlet. Vždycky jí z toho akorát neuvěřitelně rozbolela záda.

Její rodina ji přijme zpátky. Nebude jiná. Už nebude ten podivný tvor, který vypadá, mluví a chová se stejně jako všichni, až na to, že takový není.

Přijmou ji.

Bude mít rodinu.

Bude mít přátele.

Věděla to.

Žádná jiná možnost prostě neexistovala.

Útes byl skalnatý výčnělek čnící vysoko nad rozbouřeným mořem. Voda dole pod mlhou zuřivě narážela do kamene, rozzlobená a trpělivá. Jednoho dne se kámen její síle podvolí a ustoupí jí z cesty. Ne dnes. Ne zítra. Ne za rok. A ani ne za deset let. Jednou ovšem ano.

Stála na jeho nejzazší špici. Prsty na nohou jí visely v prázdnu a pod nimi viděla bledou mlhu, zpoza níž znělo burácení moře. Zpěněná voda občas vystříkla až k útesu a poprášila ji drobnými kapičkami slané vody. Chutnaly po svobodě a letu.

Roztáhla křídla zrovna ve chvíli, kdy do ní udeřil silný poryv větru, který ji přinutil ustoupit o pár kroků dozadu. Když polevil, opět přistoupila až ke kraji. Pod prsty se jí ulomil drobný kamínek a spadl dolů. Mlha ho pohltila. Neslyšela, že by spadl do vody.

Zhluboka se nadechla. Cítila, jak jí srdce divoce buší v hrudi. Vlhké dlaně si otřela do kalhot. Udělala další, poslední krok. Vrhla se do prostoru naplněného slaností a mlhou. Rozevřela křídla a máchla jimi.

Byla ve vzduchu. Pod perutěmi svých křídel cítila jemné proudy vanoucího větru. Máchla znovu. Trochu se nadnesla, ale pak prudce poklesla níž. Srdce jí škobrtlo v hrudi. Ne. Znovu prudce mávla křídly, ale byl to uspěchaný, panikou hnaný pohyb, který ničemu nepomohl. Právě naopak. Snažila se nadechnout, ale kvůli rychlému pádu se jí nepodařilo do plic dostat ani doušek vzduchu.

Prudce se řítila dolů. Nedokázala se pohnout. Nedokázala se nadechnout. Vítr bolestivě škubal jejími křídly a údy. Byla naprosto bezmocná.

Někdy v těch chvílích vydechla to poslední, co v plicích měla a zavřela oči. Vítr jí hladil na holé kůži. Mlha a chlad tišil její rozbouřenou mysl a klidnil její emoce.

Byla sama. Stejně jako vždycky. Ale současně už se tak necítila. Protože to konečně dokázala; odhodlala se udělat se svým životem něco víc, než jen snášet posměšky a šepot za jejími zády. Odvážila se roztáhnout křídla a udělat ten poslední krok do prázdna. Snad proto se nedokázala bát, když jí vítr hvízdal u uší a moře se k ní nedočkavě vzpínalo, aby ji popadlo a stáhlo pod hladinu.

Dokázala vnímat pouze vítr a divokou radost, když vysokou rychlostí prorážela vzduch. Najednou se necítila svázaná řetězy. Tady si připadala svobodná. Její poslední bezděčná myšlenka, než jí spolкло moře, byla: Tak tohle cítí ostatní, když létají?

Křídla z vosku **Gabriela Zouharová**

Otec mi vybral jméno Theros, což znamená teplo. Mému bratrovi zase Ikaros, vycházelo z řeckého termínu *íkōs*, vosk. Nikdy jsem zcela nepochopil proč, když amorfní vosk v přítomnosti ohně i slunce tál. Naše povahové rysy se však neslučovaly podobným způsobem.

Daidalos už dlouhé týdny potají pracoval na způsobu, jak uniknout z věže, kde nás Mínoos držel v zajetí, aby otec nemohl vyzradit tajemství mistrovského labyrintu. Strážce nesměly nic tušit a dostupnost materiálů byla omezená na rozlohu menšího podkrovního pokoje, do kterého střechou zatékalo, když se bůh Zeus hněval.

Konstrukce křídel otec ukrýval v prostoru za postelemi, které nás rozhodně nehýčkaly v komfortu. Každou chvíli mě i bratra přeměřoval. Provázkem porovnával délku našeho trupu a obvod hrudi k dřevěným rámcům jeho výtvorů. Já a Ikaros jsme celé dny jen četli pořád dokola Pindarovy hymny a elegie nebo knihy Hésoidovy, které jsme měli dovoleno vzít si z pokoje Knóssoského paláce. Po večerech jsme hrávali kostky. Ikaros byl starší, a proto si dovoloval podvádět. Málokdy se stalo, že bych hru opravdu vyhrál a on si přiznal porážku. Zvykl jsem si, už odmala jsem měl strach postavit se mu.

Bylo to třetí noc, co jsem otci pomáhal přilepovat na rámy ze stropních latí ptačí peří pomocí vosku z hořících svící. Prsty jsem měl bolavé a popálené od tavící se hmoty, která se mi lepila na lůžka, když jsem slepoval perutě. Práce mi nevadila, Daidala jsem rád pozoroval v jeho dílně, jak se ohání s náradím, jakoby tancoval a pod rukama se mu zhmotňují nejrůznější fantastické výtvořy. Často jsem nedokázal porozumět jejich využití ani úmyslu, nevadilo mi to. Doufal jsem, že jednou budu stejný. Že Héfaistos stál u mé kolébky a předal mi svůj dar stejně jako otci. Byl jsem si jist, že je to jenom naivní myšlenka.

Téměř pokaždé, když jsem za svitu Měsíce a hvězd ulehal ke spánku zády k otci i bratrovi po dni, který byl stejný jako ty předešlé, tiše jsem brečel. Ty slzy byly pro matku, kterou jsem nikdy nepoznal, pro otce, který si myslel, že nedosáhnu žádné budoucnosti. Pro opovržlivého bratra. Byly ze strachu.

To odpoledne bylo povětrí ideální pro uskutečnění plánovaného letu. Teplý mořský vánek proudil vysoko položeným oknem do skromné místnosti, kde rozfoukával štosy papírů. Nejraději bych teď s ostatními kamarády z paláce běhal po pobřeží a rozháněl hejna malých rybek, které se vyhřívaly na mělčině, kde je voda ještě jasně průzračná. Přemýšlel jsem, jestli jim chybím. Jestli vůbec ví, že jsem zmizel.

Seděl jsem na posteli barikádující dveře a kolena si tisknul k bradě, než mě otec zavolal k sobě. Kostra křídel, které držel, i těch, které obléknul bratrovi, vypadala jako velkolepá práce opravdového umělce, čímž Daidalos bezpochyby byl. Navlékl je na záda i svému mladšímu synovi. Byly překvapivě lehká a dynamická. Seděla na míru. Za dveřmi se ozývaly hlasy rozbouřených vojáků. Otec vklouznul do popruhů svých letek dřív, než se Kréťané začali dobývat dovnitř. Postel je dlouho nezastaví.

Daidalos se usmál na své chlapce. Nejdřív na čelo políbil Ikara a pak i mne. Vysvětlil, že let ovládneme přenesením váhy a zdůraznil, abychom neletěli příliš blízko Slunce. Teplou by mohlo rozpustit vosk. Zároveň nemáme létat příliš nízko, aby nás nespoknul sám Poseidon. Zdálo se mi to jasné, ale začínal jsem cítit úzkost na prsou i v krku. Horlivě jsem přikyvoval otcovým slovům, dokud se nepostavil na okenní římsu. Naposledy se na nás otočil a usmál se, konejšivě. Chtěl nás nejspíš ujistit, že vše bude v pořádku. Na jeho výraz a starostlivou vrásku na čele nezapomenu. Všechno se zdálo v jeho podání o tolik jednodušší, na to měl talent. „Stačí jen roztáhnout křídla,“ volal, než se odrazil.

Ikara se nikdy ničeho nebál, byl troufalý a otce následoval dřív, než bych se stihнул nadechnout. Ani se na mě nepodíval. Napadlo mě, jestli by byl rád, kdyby se mi nepovedlo vzlétnout, nebo by se mi křídla zlomila, Odvážil jsem se vstoupit

na parapet a viděl, jak oba plachtí volní jako racci nad mořem, za které jsem nedohlédnul. Mně se z té výšky udělalo mdlo. Otočil jsem se za sebe, chtěl jsem se ujistit, že dveře ještě neprorazili, jenže v ten stejný moment se rozviklané dřevěné dveře vylomily.

Podíval jsem se před sebe. Musel jsem skočit hned, jinak mě chytí. Jen sudičky ví, co by se se mnou stalo potom. Cítil jsem, jak mi tělo tuhne od nohou, snad jsem pocítil dotek samotného krále Midase a nyní se taky stanu jeho pokladem. Brzy jsem se nedokázal ani jen nadechnout, zalapat po vzduchu. Oba letce už jsem viděl jen jako malé mizící tečky v dáli nad klidnou hladinou. V duchu jsem prosil drahou Pallas Athénu, aby mi dodala sílu a odhodlání. Než mě stihla vyslyšet, zarazila mě tupá rána do týlu a pak už nic.

Když jsem začal přicházet k vědomí, nesnesitelně mi pískalo v uších. Byl jsem ještě moc zmatený na to, abych dokázal otevřít oči a čelit pravdě. Vytušil jsem, že jsem mrtev polehávajíc uprostřed polí asfodelových společně s tisíci ostatními dušemi, které nebyly ani dobré ani zlé, a tři soudci je rozsoudili k bezcílnému bloudění šedivou mlhovou plání stejně jako mne. Těžko se mi rozvzpomínalo na to, co se stalo, než jsem se ocitl v této situaci. Myšlenky mi záměrně utíkaly, když jsem se je snažil nahánět jako malé bílé ovečky. To bylo ono. Křídla.

S pouhou představou bělostných perutí jsem se trhaně nadechnul a pootevřel oči spleené slzami s jemným pískem. Až do teď jsem si neuvědomil, že celou dobu pláču. Špatně jsem viděl, hřbetem ruky jsem si protřel víčka. Trvalo pár chvil, než jsem konečně zaostřil na zem pod sebou a zjistil, že v podsvětí se ještě nenacházím. I když by to pro mě mohlo být příjemnější.

V šeru jsem rozeznal obrysy mohutných zdí tyčících se vysoko skoro až k nedohlednu. To místo jsem bezpečně poznával, i když jsem se k němu nikdy nepřiblížil. Netušil jsem, jak to uvnitř otcova labyrintu skutečně vypadá, ale ani mé hrůzné představy nedokázaly tu skutečnou stísněnou a úzkostnou atmosféru napodobit.

Nebyl jsem schopen určit, jestli bezcílně hledím na prasklinu v kamenné zdi minuty nebo hodiny, ale cosi v mé hlavě mi dodalo odvalu opatrně se posadit. Po odhalené kůži pod lemem povyhrnutého chitonu mě na noze něco polechtalo. Nejprve jsem odmítal faktu věnovat pozornost, jenže nato jsem hlavu ze zvědavosti přece jen pootočil.

Ležely tam netknuté a zářily jako Socha Dia v Olympii. Zvednul jsem ruku, abych konečky prstů přejel po postranních peřích a po těle mi okamžitě naskočila husí kůže. Najednou jsem cítil na ramenou jejich tíhu a spolu s ní i své zoufalství.

Pomalu jsem krácel vězením, jež sestrojil otec pro stejné nešťastníky, jakým jsem nyní byl i já. Jednou rukou jsem se opíral o zeď, abych se lépe udržel na slabých nohách, a pomocí té druhé jsem za sebou táhnul svá křídla. Kreslila v prachu cesty nepravidelné čáry. Zahýbal jsem labyrintem podél zdí a přijímal ho jako svou zkázu, kterou Daidalos svému synu připravil. Byla to jeho chyba a já to dobře věděl. Tolik úmorných let pracoval nevědomě na mém konci a nyní nemohl projevit ani lítost. Možná by se mi začal smát, že ani z bludiště nedokážu najít cestu, znám ho až moc dobře.

Ikarovi bych tvrdil, že křídla pro cestu z útrov spletitých chodeb nemohu použít, protože jsem teď moc vyčerpaný, abych zvládnul vzletět. Vždycky si o mně myslel, že jsem slaboch a teď by byla správná chvíle, aby mi to dal opravdu najevo. Nesnášel jsem ho. Teď už jistě s otcem byli na pevnině, někde v bezpečí daleko od Kréty a zapomněli na nebohého Therose. Zhroutil jsem se na zem, přemýšlení mne přinutilo k hlasitým vzlykům.

Sám jsem ale moc dobře věděl, že lžu. Šlo mi to tak, že občas jsem ani já sám nedokázal ve změti přetvářek najít správnou pravdu. Tohle byla jediná věc, ve které jsem opravdu vynikal. Nebyla to jízda na koni, lukostřelba, modelářství ani šerm. Nerozuměl jsem zvířatům, přírodě, děvčatům. Uměl jsem jenom podvádět.

Nezvládnul jsem letět před tím, nedokázal bych to ani teď. Tak moc jsem se bál. Zalykal jsem se slzami zkroucený na zemi a proklínal jsem hlasitě otce, Ikara i krále Minóoa i přes to, že už byl můj osud zpečetěn všemi třemi sudičkami. Nemohl jsem vzlétnout, i když přece stačilo jen roztáhnout křídla.

7:25

Karol Képes

Pondělí

Ráno 7.00. Čestmír vstal. Nasnídal se. Vyčistil si zuby. Navlékl si pravou ponožku. Potom, a to je důležité, si navlékl levou ponožku. Dooblékl se. Vzal si tašku a šel. Chodí vždy jen po pravé straně.

Došel k autobusové zastávce. Přesně včas. Přijíždí pravidelný spoj 98 v 7.20. Nastupuje a sedá si na svoje místo. U okýnka. Na levé straně autobusu. Řada 4. V 7.30 vystupuje. Jde do školy.

Přichází do školy přesně v 7.40. Škola 7.41. Jde do skříňky. Najednou se srazí s dívkou. Problém? Naštěstí ne. Omluví se a pokračuje. Otevírá skříňku. Skládá si bundu. Zamyká skříňku. Vychází schody. Přichází do hodiny. Nachystá si věci. Zvoní. Přesně, jak plánoval.

V 9.45 vytahuje svačinu. Nakrájený toust ve tvaru pravouhlého trojúhelníku. Nají se. Schovává svačinu. Zvoní. V 13.30 přichází krizový čas. Oběd. Nikdy neví, kdy přijde na řadu. V 13.40 nebo v 13.50? Má z toho panickou hrůzu. Obědvá. V 14.01 odchází. Cítí krupěj potu. Ruce se mu třesou. Podle harmonogramu má vycházet ze školy ve dvě. Ve dvě patnáct má kroužek. Utíká. Naštěstí přichází přesně. Jeho den je zachráněn.

Přichází domů. Dělá si domácí úkoly. Pak si dá svačinu. Jablko na kostičky o hraně jeden centimetr. Když tu... To je strašné! Vezme si pravítko. Kostička má jen 9 mm. Zkažený den. V pět si zapíná televizi. Začíná jeho oblíbený seriál. Chrisovy zábavné pokusy. Sleduje zprávy. Kanál 6. Večeří. Sprchuje se. Přesně tři minuty. Oblékne se do pyžama. Vyčistí si zuby. Je devět hodin. Jde spát.

Úterý

7.00. Vstane. V 7.20 přijíždí spoj 98. V 7.40 škola. 7.41. Skříňka. Zase do ní vrazí. V 9.45 svačina. Ve dvě odchází ze školy. V 14.15 kroužek. V 16.00 domů. Svačí. Dívá se na televizi. A v 21.00 jde spát. Čestmírovi se to líbí. Má rád všechno naplánované. Den za dnem tak, jak má být.

Středa

7.00. Vstane. Nasnídá se. No to ne! S tím vůbec nepočítal. Došla mu pasta. Už má zkažený den. Konečně si vyčistí zuby. Nandá si ponožku. Tře se ještě z té pasty. Druhá ponožka mu spadla pod postel. Nestíhá. Setře si pot z čela. Vytáhne

ponožku. Oblékne si ji. Dívá se na hodiny. 7.19. Nestíhá. Klepou se mu nohy. Nemůže běžet. Před nosem mu autobus ujede. Neví, co má dělat.

Přijíždí další autobus. V 7.25. Spoj 16. Nechce přijít o písemku. Riskne to. Nastoupí. Myslel si, že den nemůže být horší. Ale nevěděl, co ho čeká. COŽE? To snad nemůže být pravda. Na jeho místě seděla nějaká holka. „Promiňte“ oslovil ji. „T..t..tady sedím já.“ „Cos říkal? Měla jsem v uších sluchátka.“ „Tady sedím já!“ Třes rukou je horší. Nehty si zarývá do kůže. Celé špatně. Tak tam stál.

„Jo, klidně si sedni, mám taky bratra, který má svoji oblíbenou hračku a já na ní nemůžu ani šáhnout.“ Přesedla si vedle. Posadí se. Na svoje místo. „Mimochodem, já se jmenuji Ema. A jak se jmenuješ ty?“ Byl z toho v šoku. Nikdo se ho nikdy nezeptal na jméno. Nevěděl, co má říct. Nakonec odpověděl. „Čestmír“ „To je ale krásný jméno. Jako létající Čestmír. Ten seriál zbožňuju. Nechtěl bys někam zajít? Třeba zítra ve tři?“

Na tohle Čestmír nebyl připraven. Vždy se chtěl vyvarovat rozhovorům. Protože nebyly naplánované. Ale slušně odpověděl. „Nemůžu, mám šachy.“ „A co ve čtyři?“ „To dělám úkoly do školy.“ „A nemohl bys náhodou tohle vynechat?“ „Ne, škola je moc důležitá ...“ pak povídal, jak je nutné se učit. Ema mu do toho vskočila. „Moje poslední nabídka je v pět!“ „To nemůžu. V tu dobu mi začíná seriál.“ „TY jsi ale hrozný. Nejdřív mě srazíš a pak si ani neuděláš čas na holku? Pitomče!“ A s pláčem vystoupila z autobusu.

Pak Čestmír pokračoval ve své rutině. Přitom přemýšlel. U oběda. V kroužku. U seriálu. Před spaním. A najednou mu to došlo.

Čtvrtek

Ráno vstal a neumyl si zuby a dal si nejdřív levou ponožku a až potom pravou a už bylo 7:15 a vůbec to nevadilo a šel chvíli po levé straně a chvíli zase po pravé a už spěchá na autobus, schválně o pět minut později, a v 7:25 nastupuje do šestnáctky a tam sedí na jeho místě Ema a vypadá, že se vůbec nezlobí a místo vedle ní je volné.

Chci být víc než ... nic Klára Gottwaldová

Danajský dar je ustálené slovní spojení, které vešlo do slovníku jako rčení, přirovnání. Vyznačuje takový dar nebo výtěžek a zisk, který způsobuje obdarovanému spíše potíže či zlo než užitek a spokojenost. Rčení souvisí s příběhem o Trojském koni z řecké mytologie.¹

Láska nebeská (to bývala)

Byl horký letní podvečer, takový ten, jak je před deštěm dusno cítit z každého rohu rozpálených pouličních zdí. A toho podvečera se strašně rozpršelo. Pršelo tak moc, že kdyby Klára postavila na popraskanou dlažbu terasy ten bílý lavor, ve kterém nosí špinavé prádlo do pračky, byl by vmžiku plný vody a ona by s tou vodou bez problémů zalila všechny květiny v jejich domě. Kdyby tedy ovšem nějakou živoucí zeleň měla. Veškeré rostlinstvo, kterým kdy byla obdarovaná, vzalo dávno za své. Neudržela při životě ani tchynin jazyk, a to už mluví za vše.

Petr toho večera zase! nebyl doma. Už přestala počítat ty večery, které trávila sama. Práce, práce a zase práce. Petr nejdříve začal chodit domů po večeri, pak po večerce a někdy ani nedorazil, protože přespat v hotelu bylo jednodušší. Nikdy v ní ale nevzbudil pochybnost o tom, že by jí snad neměl být věrný. Věrný byl. O tom byla samozřejmě přesvědčená.

23:17 hlásí zvuk klíčů v zámku příchod Petra domů. To, že spí, Klára předstírala. Jako vždy doufala alespoň v jeho nakouknutí do ložnice, aby si ověřil, že *má už půlnoc*. Nic. Modus operandi stále stejný. Ona nikoliv jeho součástí.

Paprsky ranního slunce, které se prodíraly skrze žaluzie, zřetelně prozradily, že vedle ní opět nespál. Ty rozválené dekorační polštáře na sedačce v obýváku z duše nenáviděla. Boha jeho, kolikrát za měsíc je naklepává a srovnává. Na stole zase vzkaz s obrovsky upřímnou omluvou, peníze a přání hezkého dne. Dřív si ještě dával tu námahu a psal nějaké ty báchorky o tom, že ji miluje.

...

Vší silou prásknul dveřmi. Těmi dubovými. Na zakázku.

Hodila po něm vázou. Tou od Šípka. Bořka. Odrazila se od těch zavřených dubových dveří a pak se rozletěla na tisíce *šípkovských* kousků. Pohádali se. Moc. Po delší době se odvážila ho poprosit, ať si uvědomí, že do jeho života patří i ona.

¹ Zdroj: Wikipedie.

Petr toho večera zase a znovu! nebyl doma. Nedorazil ani ve 23:17 ani ve 23:59. Nedorazil vůbec. Říká se, že když foukneš do pampelišky, splní se ti všechna přání. Foukala každý večer před spaním. Sedla si na kraj postele, bosá chodidla položila na dřevěnou podlahu, nastavila levou dlaň a foukla. Odfoukávala tu jistotu v tom, že by jí snad neměl být věrný. V hlavě jí znělo *má mě rád, nemá mě rád, má mě rád, nemá mě rád...*

Pořídí si kočku.

Petr

Byl o pět let starší. Blíženec. Blíženci byli vždycky chlapi, kteří jí dokázali hodně zamotat hlavu. A tenhle Petr prostě nebyl jiný. Hlavu jí motal už asi od třetího dne, co nastoupila do práce a kdy ho poprvé uviděla.

Potkali se v kuchyňce. Ona si v úterý ohřívala zbytky oběda z neděle a on si tam v úterý dělal *úterní kafe*. On si jí ani nevšimnul do doby, než strčila do pusy lžičku s jídlem a zanávala si „*sakera*“! A najednou přišel ten okamžik, kdy s opařeným jazykem zírala na Petra, na jeho temné oči, na jeho havraní vlasy (byla prostě na tmavovlasé typy), dokonalé tělo a skvěle padnoucí oblek. Screeningovým pohledem na něm neshledala naprosto nic nezávadného. Naopak. Podlehla. Zcela.

Petr ji jeden den zavalil láskou a pozorností, aby jí o dva dny později upozornil na fakt, že kratší vlasy byly hezčí a že je vidět, že přibrala. Ten Petr, který ji ve středu miloval vášnivě, a v pátek ani nepřišel domů. Bez jediné zpropadené zprávy. Ten Petr, který ji jeden týden vzal na skvělou večeři do její oblíbené restaurace, aby po ní další týden řval, ať mu dá pokoj a *nechá ho žít*. A pak stříh, omluva, peníze na stole a přání hezkého dne.

Jeden by snad řekl, že Klára má s Petrem dokonalý život. Co jeden. Řekli by to všichni. Kromě Kláry teda. Měla všechno. Jedno jí ale chybělo. Petr. Ráno, v poledne i večer. U snídani, oběda i u večeře. A v noci v posteli...

Pořídí si kočku.

...

Vší silou prásknul dveřmi. Těmi dubovými. Na zakázku. Hodila po něm hrnečkem. Tím od Mosera. Ludwiga. Rozletěl se na tisíc *moserovských* střepeň.

Zase se pohádali. Zase moc. Zase se odvážila ho poprosit, ať si uvědomí, že do jeho života patří i ona.

Konečně spolu

„Otevři to,“ předal Kláře obálku po hmatu lehce strukturovanou, stříbrné barvy, se žlutou mašlí. „Co v tom...?“ „Tak už to otevři.“

...

Obsah obálky znamenal čtyři dny a tři noci jen s ním. V pronajaté chatce na kraji beskydských lesů. Taková romantika! Třeba ji požádá o ruku. Třeba se budou moci konečně pobavit o dítěti. Třeba tam nebude signál. Třeba si nevezme počítač a budou ten čas trávit opravdu jen spolu. Třeba se vůbec nepohádají. Třeba ... Ten signál tam fakt nebyl.

*Srdce bije ti na poplach,
a ty jen ležíš, hledíš, mlčíš.
Mysl stéká ti po okraji bolavého těla,
a píchá ti střepy přímo do žil.*

Probrala se po pár vteřinách a cítila tupou bolest pod pravým okem a v levé části podbřišku. Stál tam nad ní a ani se nehnu. Bez emocí a jakéhokoliv citu jí podal ruku a pomohl jí vstát. Byla v šoku a matně se snažila vzpomenout, co se stalo. „Zatočila se ti hlava. Upadla jsi.“ A tak se nechala uložit do postele, a do mysli se jí vkradl mžik vzpomínky na to, že ... se zase pohádali. Zase moc. Zase se odvážila ho poprosit, ať si uvědomí, že do jeho života patří i ona. A pak usnula. Spánku se nebránila. Únava byla i přes nadšení z toho, že jsou po téměř dvou letech zase někde spolu, tady, jeden pro druhého, silnější.

Probudila se do slunného rána. Na okenních tabulích se držela rosa a z vedlejší místnosti slyšela Petřův zvýšený hlas vysvětlující do telefonu nějaké osobě, že to prostě musí pochopit, že s ní teď být nemůže, když musel pracovně odcestovat do Vídně, a že synovy narozeniny samozřejmě zařídí. Vjel do ní tak tísnivý pocit, až se jí čelo orosilo studeným potem. Nevěděla, co má dělat. Jít za Petrem? Dělat, že spí? Dělat jakoby nic? ... Utéct pryč? ... To, kdyby udělala, tak by udělala nejlíp.

Zůstala. Zalezla si zpět pod peřinu a předstírala sladký, ničím nerušený spánek, a když uslyšela v místnosti Petrovy kroky, *sjela to celé znovu jako déja-vu* a probudila se do slunného rána, kdy se na okenních tabulích stále držela rosa a z vedlejší místnosti přichází někdo, kdo ji zasadil strašnou psychickou ránu. Vlastně i fyzickou, ale na to si Klára vzpomene až později.

*Srdce trhá se ti na kusy,
A ty jen sedíš, hledíš, mlčíš.
Můra křídly zakrývá ti tvář
a kouše tě do bolavé rány.*

„Dobré ráno, jak ses vyspala?“ Sednul si vedle ní na postel a bez dotyku, polibku či snad pohlázení ji přisunul tác se snídaní. Černý čaj, černější než ta *nejtmavší* noc. Včerejší rohlík s máslem a marmeládou z těch *nejkyslejších* pomerančů.

„Bolí mě všechno. Půjdem se projít?“ Snažila se k němu přisunout blíže, ale ucuknul.

„Lež, odpočívej, zajedu něco nakoupit.“

„Ale já nechci odpočívat. Nechci tady být sama. Zase! Do prdele, Petře, zase!“ Nepoznávala se.

„Do hodiny jsem zpět.“

Nebo do dvou? Tří? Pěti? To až zapnuté světlomety začaly prorážet lesní tmou. To až potom se vrátil. Přesně za deset hodin a dvacet tři minut.

...

Vší silou prásknul počítačem, který měl na klíně. Tím od Applu. MacBook Airem. Pohádali se. Moc. Odvážila se ho poprosit, ať si uvědomí, že do jeho života patří i ona. A pak ... se ho odvážila zeptat, s kým dnes ráno mluvil a co to má všechno znamenat.

Vší silou prásknul dlaní do její namodralé tváře. Té zraněné od toho, jak *upadla*. Klára na něj nejdříve nevěřícně hleděla. Stála tam jak zkamenělá živoucí socha, rukou si držela tvář a otřela si krev tlačící se z nosní dírky. A najednou to přišlo, v tom všem tichu, aniž by se hnula, aniž by cokoliv řekla, jí začaly téct obří slzy. Sjížděly po tváři, kapaly na její lehké lněné triko a některé si našly cestu až k dřevěné podlaze.

„Neřvi,“ uhodil ji ještě jednou a povalil na postel. Letmým pohledem zkontroloval, zda jsou okna zavřená, roztrhal jí to lehké lněné triko a doslova z ní serval pyžamové kalhoty. Nevolala o pomoc, ale do hlubin tmavého beskydského lesa tím nejsmutnějším hlasem řvala proč. Proč mi to děláš, Petře?

*Pavouk na bílé zdi s popraskanou omítkou,
v síti z tepen života, kterou jí omotává kolem krku.
Úlomky naděje na dně koše plného odpadků
a nenalezených kousků skládačky jejího žití.
Se ztrátou intimity, důvěry a lásky.*

Obálka za všechny prachy

Bylo dvacátého šestého srpna roku dva tisíce dvacet čtyři a Kláře pomalu, po lehkých doušcích, proudila do žil čirá tekutina, po které měla zase *skály lámat*. Říkal tedy doktor při vizitě. Zkoušet to nechtěla. V ruce žmoulala poslední zbytky roztrhané stříbrné obálky. Žluté mašli je konec bůhví kde.

Říká se, že ani sebe za celý život nepoznáme tak dobře, abychom mohli v každém okamžiku garantovat, co dokážeme, a co už ne. A když sebe neznáme tak dobře, jak můžeme znát ty druhé?

Petr vedl několik let dvojí život. S Klárou byl osm let. Před šesti lety se mu narodil syn. S Janou. Klára i Jana si myslely, že jsou Petrovy jediné. Jana si myslela, že Petr je pracovně vytížený, a proto je často pryč. Klára si myslela, že Petr dítě nechce. A Petr si myslel, že tohle všechno ustojí. A že se Klára nedozví o Janě. A že se Jana nedozví o Kláře. A že se ani Klára ani Jana nedozví o jeho démonech.

Na srdci jí ležel balvan z osmia. Oči měla permanentně zalité a prosolené slzami. Fyzická bolest brzy přejde, ale ta psychická už nikdy nezmizí. Nikdy, slyšíš?

A pomalu, pomaličku sleduje, jak se ta hliníková okenní lišta vždy v průvanu lehce zasekne do okenního rámu a přemýšlí, jak moc je ostrá.

Klára

Klára. Docela fajn ženská, co si v životě *jen* špatně vybrala.

Knihovna za trest Eva Poláčková

Tady mi to podepíšete a tady máte klíče. Potvrzení a další listiny jako list vlastnictví vám potom pošleme doporučeně poštou.”

Tak. Zdědil byt. V cizím městě, ve čtvrti, která byla dřív výstavní, ale teď zbyl jen rozmazaný odlesk dřívější slávy. A se sousedy... Jak se tomu říká? Vyloučená čtvrť?

Co s tím? Velký byt v této lokalitě by vykoupil nějaký chytrák, který sem nastěhuje klidně i desetičlennou rodinu. Ne, nikdy nic pořádného nevytvořil.

Životem proplová a nic po sobě nezanechává. Jak to bylo v tom eposu? Jak si Gilgameš zajistil nesmrtelnost? Vybuďoval hradby kolem toho města, kterého si už nepamatuje jméno! Jo, to je vono! Opraví byt, vykouzlí z něho příjemné místo pro život a pak ho odkáže podobně překvapenému příbuznému jako je teď on. Vždyť tohoto prý prastrýce vůbec neznal. Kde a jak ho vyšťourali?

Nebo ještě líp. Založí rodinu. Není tak starej, aby nějakou nesbalil, třeba samoživitelku s děckem. Vypadá taky k světu, a když s tím svým životem něco udělá, tak by to mohlo klapnout. No, dost tlachání naprázdno. To se uvidí.

S jednou velkou taškou se za pár týdnů vydal do svého nového domova. Ve sdíleném bytě za něho celkem snadno našli náhradu, kšeftičky, kterými se živí, může klidně přesunout sem. V hustém dešti sychravého podzimního dne vystoupil z vlaku ve městě, kde nikdy nebyl a nikoho neznal.

„Dobrý den, prosím vás, hledám Vodární 15, ale nemůžu se trefit, nikde nejsou čísla.”

„To tady je vono, bohužel tabulky s číslama někdo ukrad. Vchod je za rohem.”

Super, tady se kradou i popisná čísla. Bože, kam se to dostal?

Dveře byly oprýskané a šly ztuha. Uvnitř to lehce páchlo. Směsice moči, zpocených bot a vyčpělé kolínské, která to vše nepřerazí, spíše korunuje nevábny výsledek. Chodbu evidentně nikdo týdnů nemyl, zdi roky nemaloval. Celé to najednou začalo vypadat jako hodně špatný nápad.

Vystoupal do druhého patra a tam uviděl na dveřích jmenovku svého vzdáleného příbuzného. Strnad. V životě o něm neslyšel. To, že se sám jmenuje Čáp, bere jako ironii osudu. Dva ptáci, kteří se neznali, budou bydlet ve stejném hnízdě...

Klíček lehce vklouzl do zámku. Po tom, co viděl kolem, byl připraven prakticky na cokoli. Ve skrytu duše doufal, že to nebude takový průšvih, ale zařekl se, že ho neskolí nic. V životě už zažil spoustu pádů, tady vlastně o nic nejde. Oproti domovním dveřím se ty od bytu otevřely skoro samy. Dýchlo na něho nečekaně příjemné teplo a útulno. S úlevným úsměvem protlačil obrovskou tašku skrz vchodové zárubně. Přibouchl za sebou a radši zamknul. Trochu rozpačitě přešlápl v předsíni. Má se zout? Ale co, je to jeho byt, nebude si přece šlapat ve svém. Vyzul boty, sundal promočenou bundu a pověsil ji na háček. Předsíň vypadala příjemně. Pravá stěna byla obložena dřevem, vlevo tapeta s jemným vzorkem. To bylo dřív v módě, babička to měla podobně. Nic, co by ho zarazilo a odradilo.

Z předsíně vedly čtvery dveře. Vpravo do malé koupelny a další do kuchyně. Starší kuchyňská linka, dřevěný stůl, čtyři židle. V pohodě. Rovně ložnice. Postel

s naducanými peřinami povlečenými v sepraném krepovém povlečení, skříň přes celou zeď a okno do vnitrobloku. To se mu líbí, ale místo peřin si radši vezme svůj spacák. Zás tak blízcí příbuzní nebyli.

Levé dveře vedou do posledního pokoje. Zatím byl spokojený. S nadějí, že ani obývací ho nezklame, otevřel poslední dveře. Místnost byla na jeho poměry obrovská. Vedla přes celou šířku bytu a směřovala do ulice. Stál zde postarší gauč a pohodlné křeslo, přesně takové měla babička na čtení. Je zvláštní, kolikrát si dnes vzpomněl na svou babičku. Asi vícrát než za poslední rok.

Ale to, co ho nejvíc zaujalo, byla knihovna. Každíčké volné místo na zdi bylo využito na police s knihami. Od země až ke stropu samé knížky. Jediné místo bez knih byla okna. Přecházel ho zrak. Zrovna on zdědí knihovnu s tisíci svazky. On, který přečetl všehovšudy tak pět věcí z povinné četby a ostatní jen zašolichal. Žuchl na pohovku. „To bude práce,“ houkl do ticha. Kontejner to ale vyřeší. Nebo?

„Čau, Karle. Hele, už jsem v tom novým, ale prosím tě, je tu hafo knížek. Máš tucha, co s tím?“ Jediný kamarád, který má maturitu opravdu zaslouženě by třeba mohl poradit. „Vím já. V kůži, starý, novější. Prostě všechno... Jo, dobře. Projdu to. Zdar.“ Tak jo, tak se na to podívá, i když tomu za mák nerozumí. Ale až zítra, dnes už bylo všeho moc.

Říká se, že sny, které se zdají první noc na novém místě, se splní. Jemu se nezdálo nic. To je typické. Jeho vnitřní život nebyl nijak bohatý, sny se mu zdávaly zřídka. Byl člověk, který se pro nic nenadchne, neměl žádné cíle, neprožil velkou lásku, toužil jen po tom mít klid. Je proto s podivem, že se pustil do tohoto dobrodružství.

Ráno se pustil do práce. Postupně vydělával jednotlivé svazky a stavěl je na zem. Nevěděl vlastně, po čem se má dívat. Na západní frontě klid. Marně si vybavoval, že se o tom učili. Otevřel knížku a začel se. Napřed se přesunul na gauč, potom se pohodlně uvelebil v ušáku. Četl a byl překvapen. Nebyla to nuda, jak si vždy představoval. Ale co když ta další bude ještě lepší? Odložil rozečtený román a vybral další knihu.

Sňatky z rozumu. To neznal, listoval, aby zjistil, jestli se mu nebude líbit víc. Z knížky vypadl pečlivě složený dopis. Petr Strnad, Vodární 15, Ostrava. Nebyl si jistý, jestli může číst cizí poštu. Zvědavost ale byla větší a rozevřel obálku. Dopis byl celkem krátký, ale jeho účinek byl nezměrný, celý se dojal. Ta pevná skála, která si nic nepřipouštěla, začala pukát. Nejvíc se mu líbil obrat *vroucně Tě líbám*. Podepsaná byla nějaká Hana. Opět si vzpomněl na babičku, která se jmenovala

stejně. Dotyčná Hana Petrovi vyčítala, že jí neodepisuje a ona neví, jestli ji pořád miluje. Jak to dopadne? Další, musí najít další.

Dychtivě se vrhl na další svazky. Trošku těkavě a hladově začal vydělávat a prohledávat další knihy. Prohlédnuté svazky stavěl do pilířů, z pilířů stavěl zídky a mezi nimi cestičky. Další dopis od Hany nenacházel. No není možný, to je vše? Strídavě hledal a pročítal knihy. Vlastně nevěděl, co napřed. Proč to nevěděl dřív? Jak zajímavé a obohacující je zajímat se o cizí osudy, ať už ty reálné, tak ty smyšlené v knihách. Stál tam uprostřed pokoje, kolem sebe stohy knih a byl dojat tak, jak může muž na prahu čtyřicítky být.

Pod ruku mu přišla série encyklopedií Dějiny umění. Obrázky se mu vždy líbily. Rád kreslil, možná měl i talent, ale do Zušky chodit nechtěl. To mu přišlo trapný. Postupně bral do rukou všechny svazky. Na křídovém papíře vystávala všechna největší díla, která člověk vytvořil. Pravěk, starověk, románské umění, gotika... ze čtvrtého dílu vypadl dopis. Srdce mu poskočilo radostí. Bude to pokračování?

Drabý Petře,

náš víkend na horách byl nádherný. Užila jsem si ho snad nejvíc ve svém životě. Bohužel v našem vztahu nemohu dál pokračovat. Nemohu za Tebou odjet, i když bych, věř mi, moc ráda. Potřebuji zážemí a jistotu, zároveň se musím postarat o rodiče. Navždy však zůstaneš v mém srdci. Navždy Tvoje Hana

Trošku zklamání. Ví, že život netvoří jen šťastné konce, ale podvědomě si to přál a doufal. Co teď? Ozval se žaludek. Od doby, kdy spořádal poslední namazaný chleba na snídani, nic nejedl. V tašce má jen suchou patku především koupeného bochníku. Vydal se na lov. Vedle kuchyně byla zabudována malá špajzka. V ní byly pečlivě vyskládány rozličné zavařeniny. Dole okurky, čalamády, v další polici meruňky, třešně, hrušky, dýně. Všechny byly na víčku popsány rokem výroby. Písmo vypadalo úhledně, to ho zaujalo na první pohled. Někde slyšel, že pokud zavařenina vypadá v pořádku a je mladší než deset let, může se v klidu konzumovat. Nepamatoval si zdroj tohoto tvrzení, ale hlad předčí jakékoli zábrany. Ven pro jídlo se mu rozhodně nechtělo.

Vytahoval postupně buclaté sklenice. Okurky chutnaly dobře, ale na jeho vkus málo křupaly, lák za 6 let prostoupí celým plodem a lehce ho zgumovává. Topinka na trošku obstarožním oleji však byla skvostná. Následovala ochutnávka ovocných kompotů. Všechny byly výborné, jen meruňky trošku kyselejší než je zvyklý.

Po občerstvení se vrátil do práce, která vlastně nebyla prací. Jeho cílem bylo mít vyklizený byt, ale jediné, na čem pracoval, bylo pročítání dalších a dalších knížek. Zaujala ho kresbička na malé knížce, krátké texty mu byly sympatičtější. Malý chlapec s vlající šálou, Malý princ. Princ, takže asi je to pohádka. Otevřel knížku na místě záložky. Byl to opět dopis s přiloženou fotkou. Ani nemusel číst text, protože okamžitě poznal osoby na obrázku. Jeho babička Hana drží v peřince jeho maminku. Jeho maminka se jmenuje Petra.

Škubl sebou, došlo mu to. Takže žádný prastrýc. Toto byl jeho děda. Zatočila se mu hlava. Všechno bylo jinak, všechny dosavadní jistoty se hroutily. Na vteřinu ztratil rovnováhu. Lehce strčil do jednoho vysokého stohu, který vystavěl hned vedle poličky. Dominový efekt zapříčinil knižní tsunami, do které se přidaly i knihy v regálech. Bylo to nejspíš poprvé a naposledy v dějinách, kdy někdo skončil pod knižní lavinou.

Pár chvil byl možná v lehkém bezvědomí. V ruce pořád držel Malého prince. Kniha, nad kterou vzdychají tisíce lidí a tvrdí, že jim změnila život. Jemu vlastně taky. Na tohle teda nemá čas a chuť. Vždyť ho to málem zabilo! Zvedla se v něm vlna hněvu. „Kurva fix, posraný knížky. Táhni, táhni, ty taky,“ kopal do spadlých knih, které kolem něho vytvořily úplný kráter. „Kašlu na to, kašlu na vás. To mi byl čert dlužen. Strnade, dědku jeden plesnivej, dívej, co s tím udělám.“

Jako horolezec při prvovýstupu se sápal po hromadách knih k oknu. Šlo to ztěžka, bořil se a brodil knižními závějemi. Když dosáhl na kličku, otevřel jedno křídlo, pak druhé a začal jako omámený plnými hrstmi nabírat a vyhazovat svazky ven na chodník.

Policie přijela po oznámení od sousedů asi za deset minut. Odpočinul si pár dní na psychiatrickém oddělení. Knihy daroval za odvoz a v novém bytě si zřídil knihovničku, kde byly přesně dvě knihy. Na západní frontě klid a Malý princ. To mu naprosto stačí, víc k životu nepotřebuje.

Alex Lenka Jelínková

„Alexi,“ slyším volat z dálky. Ten hlas znám, ale nereaguji. „Alexi,“ hlas znovu sílí. Ale já plavu dál. Slyším ten hlas ještě mnohokrát, volá mě k sobě stále naléhavěji. Já hlavu zatemněnou tou vizí nového dobrodružství prostě plavu dál. A čím dál víc se přibližuji ke svému cíli. Tak daleko jsem ještě nikdy neplaval. V dnešním horkém dnu je to příjemné osvěžení.

Jsem v cíli, a něco tenkého se mi zamotává mezi nohy. Přesto plavu, jak nejlépe dovedu. „Jsem pašák,“ honí se mi hlavou. A to už jsem úplně omotaný tím tenkým vláknem. Deru se ven z vody a okolo se začínají dít věci. Chlápek, co je na břehu mě začíná nahánět a do toho se začíná kácet a pípat jeho nářadíčko, tedy prut s elektrickým navijákem. Ten zvuk mě dovádí k šílenství, chci tomu všemu přijít na kloub. Druhému rybáři začíná pípat také ten prut a tak se vrhám znovu do vody, abych prozkoumal, o co tady jde.

Ale to už kousek ode mě slyším své jméno a úzkostný křik. Vůbec nereaguji a snažím se, seč mohu, doplatat k druhému rybáři. Ten v rychlosti a s vystrašeným výrazem se snaží zachránit své drahocenné rybářské vybavení.

„Alexi,“ slyším už téměř u hlavy a v tom mě někdo vytahuje ven z vody. Za obojek. Jsem zachycen. Škoda, ještě jsem neprozkoumal vše, co jsem chtěl.

„To je teda úlovek,“ slyším a cítím, jak mě ti lidé vymotávají z vlasce, „kolik váží?“ „Třicet kilo,“ zazní ze známých úst.

„Tak takovej úlovek jsem ještě neměl,“ halasí mužský hlas a okolo je slyšet radostné povykování party lidí.

„Toto jsem fakt nečekala,“ zadýchaným hlasem přerývaně konstatuje moje panička. „Toto ještě nikdy neudělal, aby mi tak daleko uplaval.“

„Omlouvám se,“ říká a vleče mě pryč. Já ještě trochu dorážím na pípající naviják. Oba rybáři mají dost své práce, aby mohli znovu obnovit svoji zábavu. Mimochodem ta zábava se mi taky moc líbí. Zato mojí paničce asi ne. Připíná mě na vodítko a odvléká mě přes můj odpor z místa činu.

Já přišel na tento svět, když byl v rozpuku. Začínal kvést a zelenat se. Říká se tomu jaro. První, co jsem uviděl nebo spíš nahmatal svým instinktem, byl malý cecík mé mámy. Sál jsem její lahodné mlíčko a ona se o mě tak pečlivě starala.

Když jsem se narodil, celého mě pěkně umyla. A pak jsem jen ležel v jejím laskavém náručí...

Vyrůstal jsem se svými třemi bratry a dvěma sestřičkami. Hráli jsme si a dováděli na nevelkém statku. Ale pro mě byl obrovský. Byl to celý můj svět, když jsem se kutálel jako malé štěňátko a objevoval krásy staré stodoly. Ó, já byl tak šťastný! Šťastný, protože jsem ještě nevěděl, co tu mám za úkol. Myslel jsem, že mým úkolem je – být šťastný. Radovat se z každého dne, běhat po lukách a dovádět s ostatními.

To je můj svět. Je čistý a radostný. Ale vím, že každý to máme trochu jinak. Někde se radost nenosí. Někde je dřina a útlak.

Jsem Agáta, čtyřicetiletá žena, co žije obyčejný život. Obyčejně neobyčejný. Kdybych se měla popsat, jsem docela pohledná snad i inteligentní žena středního věku. A přesto si málokdy věřím, jsem plná strachu a vzteku, když se mi něco nedaří a nejsem dost důsledná. Ach ano, důslednost je vlastnost, co mi vždy chyběla. A tady je kámen úrazu, důslednost je zrovna tak potřebná při výchově psa. Zásady, opakování a ...důslednost.

Toho téměř letního dne mi manžel přivezl malé štěňátko. Po vzájemné dohodě, kdy já řekla, ať vezme nějakou drobnou rasu a raději fenku. „Ta se drží doma, je klidnější,“ opakovala jsem. Pejsky jsme měli totiž už od mého dětství skoro vždy. Ale byli to spíše takoví ti psi obyčejní a malí. Pejskové, kteří se dali s malým úsilím ukočírovat, aniž by potřebovali nějaký větší výcvik.

Dovezl psa. Samce. Dobře. A dodala bych: Dobře mi tak.

Kamarádka se na něj podívala a řekla: „Podle tlapek to bude nějaký velký pes, že?“ To už jsem si ho začala víc všímat a každým dnem pozorovala jeho růst. Náš život se změnil. Následovaly hodiny strávené na cvičišťích a hodiny strávené ve společnosti našeho Alexe. A prověrka mojí důslednosti.

Vyrostl z něj ale krásný pes, řekla bych dokonce takový Maxipes Fík. Během půl roku vyskočila jeho váha na 28 kg. V jeho počínající adolescenci jsem nestačila věřit svým očím, které uhrančivě sledovaly váhu na veterinárním vyšetření. Digitální rafička se zasekla na čísle 35 kg. Takový malý pejsek. Miláček.

V okamžiku, kdy jsem se v potu tváře a mokrá deštěm vracela ze cvičáku, kde náš Alex zatáhl tak prudce, že já po mokré trávě dojela pod betonovou lavičku, jsem

řekla: „Dost!“ A na cvičáku už mě neviděli. Celá zhuntovaná fyzicky i psychicky, že nezvládám výchovu našeho hafana, jsem s ním jen chodila na vycházky a věnovala jsem se svým naučeným povelům. Řeknu vám: „Šlo to pomalu...“

V ten letní den jsme vyrazili s Alexem do blízkého lesíka na naši ranní vycházku. Sluníčko svým svitem slibovalo pěknou sobotu a já šla celá natěšená, že v lese načerpám tolik potřebnou energii, která mi během pracovního týdne vyprchala.

Ptáci švitoří, les je celý zelený, luka čerstvě posečená a v nedalekém rybníku je slyšet žabí koncert. Co víc si přát? Dokonalá idylka odpočinku. Alex něco čuchá, no nechám ho, raději vystavím svou tvář letnímu slunci. Po chvíli ho přivolávám, nechce jít, proto tahám za vodítko, a ještě ...ještě, až vodítko i pes se objeví přede mnou. V tlamě má něco. A už to vidím, je to mladý zajíček. Z jedné strany čenichu mu visí nohy a z druhé strany hlava s dlouhýma ušima. Chudáček. Jeho mrtvolka tu musela být asi, když sekli tu louku od vedle.

„Alexi,“ zavolám tím svým tónem, který není ani trochu autoritativní.

„Alexi, pust’!“

Jako bych dala úplně opačný povel. Alex ještě víc skouzl a nedal. A já stupňovala své výzvy. „Pust’, fuj, Alexi, dej, ..“ Nic platno. Alex měl svoji kořist a já si psa s kořistí vedla na procházku. Zkusila jsem povel: „K noze!“ Přišel a chodil se mnou kolem stromů. Se zajícem v mordě a já se modlila, abychom tu nikoho nepotkali. Jak bych to vysvětlila? Po chvíli vzteklá a nervózní se dala do běhu. Snad to Alex neudýchá a vyplivne ho. Bohužel jsem to brzy nemohla udýchat já. Zpocená, uštvaná a rozčilená střídala jsem běh s chůzí. Protože už jsem fakt nemohla. Alex, ale očividně mohl. Je to vytrvalý pes.

Asi po půlhodinové akci jsem s velikým sebezapřením doběhla až na náš dvorek. Zburcovala manžela, a světe div se, zajíc ležel na chodníku. Alexe odvedl manžel, já „naložila“ mrtvé mládě na lopatu a šla kopat hrob do blízkého lesíka. Moc pěkné sobotní dopoledne, řeknu vám.

Mám dar. Od Boha. Učím člověka jak žít. Někdy si říkám: „Je to dar?“

Když si mě vzali moji páníčkové, taky už nebyli mladí. Tak jsem se jim přizpůsobil. To máme v náplni své práce.

Skoro vůbec si nehráli. Ani spolu. Ani se mnou. Panička byla často navztekána a plná strachu. Co mi to dalo práce jí to ukázat. Taky jsem se začal bát. To, když

se vztekla a já nevěděl, co po mě chce. Uhodila mě vodítkem, několikrát. A to jsem byl ještě mladé štěně. Já fakt nevěděl za co.

To byly ty její vzteky. Nezpracované. Teď už je jiná. Chodíme spolu po lese a je nám fajn.

Občas jí uteču. To mám pak dlouho utrum a chodím jen na vodítku. Ale po nějakém čase, když sekám dobrotu, mě zase pustí. Je to fajn. Mám se dobře. Uf, ale stálo mě to práce. Aby se lidé uviděli. V jiném světle. Ve světle mých černých očí.

Jsou zvláštní, ti lidé. A my psi jim pořád ukazujeme, kde ještě mají obrousit ty svoje emoce, aby nebyly pro ně a pro okolí tak zničující.

Jsem pes. Mám dar. A kolikrát nevím, jestli není danajský.

Jsem pes, žiju rád. Beze slov. Až se příště narodím jako člověk, budu mít skvělý život. Zním už totiž hodnotu, hodnotu psího života.

**Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova
Zajišťujeme, poskytujeme, pořádáme:**

- půjčování
 - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
 - CD nosičů – hudebních i audioknih
 - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
 - regionální literatury
 - čteček elektronických knih
 - deštníků, tašek, brýlí
- besedy s autory, krty knih, vzdělávací pořady
- hudební pořady s velkoplošnou projekcí
- aktivizační programy – trénink paměti
- PC kurzy
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- pořádání výstav a vernisáží
- Akademie 3. věku a Virtuální univerzita 3. věku
- S knížkou do života / Projekt Bookstart
- internet pro veřejnost
- služby a integrační programy pro handicapované spoluobčany, např. rozvoz knih pro imobilní čtenáře
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- meziknihovní výpůjční služba
- reprografické služby pro veřejnost
- databáze e-mailů pro oznamování akcí a knižních novinek
- zasílání upozornění před koncem výpůjční doby a platnosti průkazu
- připojení na Wi-Fi v budově knihovny zdarma
- pověřená knihovna – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů pro knihovny obcí regionu

Spolek založený na podporu čtenářství ve všech věkových kategoriích a sociálních skupinách. K naplnění tohoto cíle pořádá společensko vzdělávací a kulturní akce:

Literární čaje – setkávání s významnými osobnostmi současné české literatury a kultury

Literární toulky – tematické zájezdy po místech spjatých se životem či dílem osobností české kultury

Večery pod lampou – tematické hudebně literární pořady

Klub také finančně podporuje projekty Knihovny Karla Dvořáčka podporující čtenářskou gramotnost obyvatel Vyškova a okolí.

Klub přátel KKD, spolek, Nádražní 4, 682 01 Vyškov, www.klubpratelkkd.cz

Posláním nadace je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu. Za tímto účelem nadace každoročně vyhlašuje grantové řízení, ve kterém podporuje veřejně prospěšné projekty neziskových organizací ve městě Vyškově a v okrese Vyškov.

Cílem nadace je monitorovat potřeby a priority komunity a získávat finanční prostředky na jejich podporu.

Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci

Dobrovského 422/3, 682 01 Vyškov

Tel.: 603 798 031, e-mail: nadace@tribrany.cz, www.tribrany.cz

Číslo účtu: 201781448/0600

Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov a Klub přátel KKD, spolek v březnu 2025.
K vydání připravila Zdeňka Adlerová.